

एतां विभूतं योगञ्च मम यो वेत्ति तत्त्वतः । सोऽविकल्पेन योगेन युज्यते नात्र संशयः ।
 अहं सर्वस्य प्रभवो मत्तः सर्वं प्रवर्तते । इति मत्वा भजन्ते मां बुधा भावसमन्विताः ।
 मच्चित्ता मद्गतप्राणा बोधयन्तः परस्परं । कथयन्तश्च मां नित्यं तुष्यन्ति च रमन्ति च ।
 तेषां सततयुक्तानां भजतां प्रीतिपूर्वकं । ददामि बुद्धियोगं तं येन मामुपयान्ति ते ।
 तेषामेवानुकम्पार्थमहमज्ञानजं तमः । नाशयाम्यात्मभावस्यो ज्ञानदीपेन भास्वता ।

१९१५

॥ अर्जुन उवाच ॥ परं ब्रह्म परं धाम पवित्रं परमं भवान् । पुरुषं शाश्वतं दिव्यमादिदेवमजं विभुं ।

आहुस्त्वामृषयः सर्वे देवर्षिर्नारदस्तथा । असितो देवलो व्यासः स्वयञ्चैव ब्रवीषि मे ।

सर्वमेतद्गुप्तं मन्ये यन्मां वदसि केशव । न हि ते भगवन् व्यक्तिं विदुर्देवा न दानवाः ।

स्वयमेवात्मनात्मानं वेत्स्य त्वं पुरुषोत्तम । भूतभावन भूतेश देवदेव जगत्पते ।

वक्तुमर्हस्यशेषेण दिव्या ह्यात्मविभूतयः । याभिर्विभूतिभिर्लोकानिमांस्त्वं व्याप्य तिष्ठसि ।

१९२०

कथं विद्यामहं योगिंस्त्वं सदा परिचिन्तयन् । केषु केषु च भावेषु चिन्थोऽसि भगवन् मया ।

विस्तरेणात्मनो योगं विभूतिञ्च जनार्दन । भूयः कथय तन्निर्दिष्टं शृण्वतो नास्ति मेऽमृतं ।

॥ भगवानुवाच ॥ हन्त ते कथयिष्यामि दिव्या ह्यात्मविभूतयः । प्राधान्यतः कुरुश्रेष्ठ नास्त्यन्तो विस्तरस्य मे ।

अहमात्मा गुडाकेश सर्वभूताशयस्थितः । अहमादिश्च मध्यश्च भूतानामन्त एव च ।

आदित्यानामहं विष्णुर्ज्योतिषां रविरंशुमान् । मरीचिर्मरुतामस्मि नक्षत्राणामहं शशी ।

१९२५

वेदानां सामवेदोऽस्मि देवानामस्मि वासवः । इन्द्रियाणां मनसास्मि भूतानामस्मि चेतना ।

रुद्राणां शङ्करश्चास्मि विक्तेषां यक्षरक्षसां । वसूनां पावकश्चास्मि मेरुः शिखरिणामहं ।

पुरोधसाञ्च मुख्यं मां विद्धि पार्थ वृहस्पतिं । सेनानीनामहं स्कन्दः सरसामस्मि सागरः ।

महर्षीणां भृगुरहं गिरामस्येकमचरं । यज्ञानां जपयज्ञोऽस्मि स्थावराणां हिमालयः ।

अश्वत्थः सर्ववृक्षाणां देवर्षीणाञ्च नारदः । गन्धर्वाणां चित्ररथः सिद्धानां कपिलो मुनिः ।

१९३०

उच्चैःश्रवसमश्वानां विद्धिमाममृतोद्भवं । ऐरावतं गजेन्द्राणां नराणाञ्च नराधिपं ।

आयुधानामहं वज्रं धेनूनामस्मि कामधुक् । प्रजनश्चास्मि कन्दर्पः सर्पाणामस्मि वासुकिः ।

अनन्तश्चास्मि नागानां वरुणो यादसामहं । पितृणामर्ष्यमा चास्मि यमः संयमतामहं ।

प्रह्लादश्चास्मि दैत्यानां कालः कलयतामहं । मृगाणाञ्च मृगेन्द्रोऽहं वैनतेयश्च पक्षिणाम् ।

पवनः पवतामस्मि रामः शस्त्रमृतामहं । झषाणां मकरश्चास्मि स्रोतसामस्मि जाह्नवी ।

१९३५

सर्गाणामादिरन्तश्च मध्यञ्चैवाहमर्जुन । अध्यात्मविद्या विद्यानां वादः प्रवदतामहं ।

अक्षराणामकारोऽस्मि दन्तः सामासिकस्य च । अहमेवाक्षयः कालो धाताऽहं विश्वतोमुखः ।

मृत्युः सर्वहरश्चाहमुद्भवश्च भविष्यता । कीर्त्तिः श्रीर्वाक्च नारीणां स्रतिर्मेधा धृतिः चमा ।

वृहत्साम तथा साम्नां गायत्री कन्दसामहं । मासानां मार्गशीर्षोऽहमृद्वनां कुसुमाकरः ।

द्युतं कलयतामस्मि तेजस्तेजस्विनामहं । जयोऽस्मि व्यवसायोऽस्मि सत्त्वं सत्त्ववतामहं ।

१९४०